

**Gujarati (Code No. 010)**  
**Sample Question Paper**  
**Class: X (2026-27)**

| નોટ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | NOTE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ આ પ્રશ્નપત્રને બે વિભાગમાં વિભાજિત કરવામાં આવ્યું છે.</li> <li>➤ વિભાગ અ - વસ્તુનિષ્ઠ પ્રશ્નો (MCQ) તેમજ ટૂંકા પ્રશ્નો પુછવામાં આવ્યા છે.</li> <li>➤ પ્રશ્ન 1,2,3,4,5 ના દરેક ઉત્તર માટે 1-1 અંક નિર્ધારિત છે.</li> <li>➤ કુલ ગુણ - 34</li> </ul>                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ This Question paper is divided in two parts.</li> <li>➤ Part A - Objective type questions. (MCQ) and very short question.</li> <li>➤ Q.1, Q.2, Q.3, Q.4, Q.5 are of 1 mark each.</li> <li>➤ Total Marks - 34</li> </ul>                                                                                                                                                                                       |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ વિભાગ બ - વર્ણનાત્મક પ્રશ્નો.</li> <li>➤ આપેલી સૂચના પ્રમાણે આ વિભાગના પ્રશ્નોત્તર લખવાના રહેશે.</li> <li>➤ લેખન કાર્યમાં આવતા પત્રલેખનના પ્રશ્નમાં જો પ્રેષકનું નામ આપવામાં આવ્યું ન હોય તો જવાબમાં પત્ર લખતી વખતે વિદ્યાર્થીએ પોતાનું નામ સરનામું કે પોતાની અને કોઇપણ શહેરની આગવી ઓળખ આપવી નહિ. જો પ્રશ્ન પત્રમાં પ્રેષક અને પ્રતિનું નામ જણાવ્યું હોય તો જ તેનો ઉલ્લેખ પત્રલેખનમાં કરવો.</li> <li>➤ કુલ ગુણ- 46</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Part B - Subjective, Descriptive questions.</li> <li>➤ As per the instructions given, the questions and answers of this section have to be written.</li> <li>➤ Do not mention your identity or the place you reside in the answer to this letter writing question. In case name or address is mentioned in the question, you will have to use the same in your answer.</li> <li>➤ Total Marks = 46</li> </ul> |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ પૂર્ણ પ્રશ્ન પત્ર - ૮૦ ગુણ</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Question paper- 80 Marks.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ પ્રશ્નનો ઉત્તર લખતા પહેલા તેનો સિરિયલ નંબર અચૂક લખવો.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Please write down the serial number of the question before attempting it.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

**ગુજરાતી**  
**ધોરણ-X (010)**

સમય - 3 કલાક  
કુલ ગુણ - 80

Time: 3 hrs.  
M.M.- 80

**PART A**

(34)

(Advanced Reading Skill)

પ્રશ્ન-1 નીચેનો ગદ્યખંડ વાંચી, તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોનો યોગ્ય વિકલ્પ શોધીને જવાબ લખો. (5×1=5)

પ્રકૃતિની વિવિધતા અપાર છે. એમાં નિશારાણી આપણા માટે સોનેરી શમણાની ભેટ લઈને આવે છે. રાત્રિના રૂપ રંગ જુદાજુદા હોય છે. પૂર્ણ ચંદ્રની પૂનમની રાતના ખૂબ ગુણગાન ગવાયાં છે. સામાન્ય રીતે આપણને પૂનમની રાત ખૂબ ગમતી હોય છે. કવિઓ પૂનમની રાતનું વર્ણન કરતા થાકતા નથી. તેમ છતાં કુદરતે અમાસની

રાત પણ સાથે બનાવી છે. કુદરતના રહસ્યને કોણ માપી શકે? બધી જ રાતો પૂનમની હોય તો એનું મૂલ્ય રહે ખરું? અમાસની અંધારી રાત છે તેથી જ પૂનમની અજવાળી રાતનું મહત્વ છે. અમાસની અંધારી રાત પણ પ્રકૃતિની અદ્ભુત ભેટ છે. અમાસની કાજળઘેરી રાતે આકાશમાં તારાઓની મહેફિલ જામે છે. તારા મંડળો જુદાજુદા આકારો ધારણ કરીને અંધારી રાતે આકાશની શોભા વધારે છે. સ્થિર પ્રકાશ ફેલાવતા ગ્રહોનું તેજ આંખોને ઠારે છે. કોઈ શ્યામ રંગની સ્ત્રીએ આભલા ભરેલી સાડી પહેરી હોય એવી અંધારી રાત દીપી ઊઠે છે. અંધારી રાતે આકાશગંગા અને નિહારિકાના તેજ વધુ પ્રભાવશાળી લાગે છે. આકાશમાં ચંદ્રનું ક્યાંય નામ નિશાન હોતું નથી. પૃથ્વી પર ચોમેર અંધકારનું સામ્રાજ્ય છવાઈ જાય છે. અંધારી રાતે તારલિયાના પ્રકાશમાં વનની વાટે પ્રવાસ કરતા વટેમાર્ગીઓને ભયમિશ્રિત રોમાંચનો અનુભવ થાય છે.

**પ્રશ્નો:-** (I) નિશારાણી આપણા માટે શું લઈને આવે છે ?

- |                 |                 |
|-----------------|-----------------|
| (A) શમણાની ભેટ  | (B) રમણાની ભેટ  |
| (C) ખામણાની ભેટ | (D) દામણાની ભેટ |

(II) કોનાં ખૂબ ગુણગાન ગવાયાં છે ?

- |                   |                  |
|-------------------|------------------|
| (A) અમાસની રાતના  | (B) પૂનમની રાતના |
| (C) વરસાદની રાતના | (D) દરેક રાતના   |

(III) ‘પૂનમ’ નો વિરોધી શબ્દ લખો.

- |          |          |
|----------|----------|
| (A) હમાસ | (B) સમાસ |
| (C) અમાસ | (D) ધમાસ |

(IV) અંધારી રાતે શું પ્રભાવશાળી લાગે છે ?

- |                 |                    |
|-----------------|--------------------|
| (A) તારાના તેજ  | (B) ચંદ્રના તેજ    |
| (C) સૂર્યના તેજ | (D) નિહારિકાના તેજ |

(V) વટેમાર્ગીઓને શું થાય છે ?

- |                        |                         |
|------------------------|-------------------------|
| (A) જયમિશ્રિત રોમાંચ   | (B) ક્રોધમિશ્રિત રોમાંચ |
| (C) આનંદમિશ્રિત રોમાંચ | (D) ભયમિશ્રિત રોમાંચ    |

**પ્રશ્ન-2 નીચેનો ગદ્યખંડ વાંચી, તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોનો યોગ્ય જવાબ લખો.**

(5×1=5)

પૃથ્વી, જળ, તેજ, વાયુ અને આકાશ આ પાંચ તત્ત્વો વડે પ્રકૃતિ બનેલી છે. મનુષ્ય અને તેની આસપાસનું સમગ્ર જગત પ્રકૃતિની દેન છે. માનવજીવન પણ મોટાભાગે પ્રકૃતિ પર આધારિત છે અને પ્રકૃતિને આધીન પણ છે. તેથી મનુષ્ય અને પ્રકૃતિ એકબીજાથી અભિન્ન છે. આપણું જીવન આદિકાળથી પ્રકૃતિની સાથે વણાયેલું રહ્યું છે. પ્રકૃતિ જીવનભર આપણો સાથ નિભાવે છે. આપણું જીવન સંપૂર્ણપણે પ્રકૃતિ પર નિર્ભર હોવા છતાં આપણે તેની સંભાળ રાખતા નથી. આપણી બેદરકારીને લીધે હવા, પાણી અને અવાજનું પ્રદૂષણ વધી રહ્યું છે; તેથી પ્રકૃતિનું સંતુલન ખોરવાઈ ગયું છે. ગ્લોબલ વોર્મિંગનું પ્રમાણ સતત વધી રહ્યું છે. ગ્લોબલ વોર્મિંગના કારણે ધ્રુવ પ્રદેશો પરનો બરફ ઝડપથી ઓગળી રહ્યો છે અને સમુદ્રોની સપાટીમાં ભયજનક હદે વધારો થઈ રહ્યો છે. સમુદ્ર

કિનારા પર વસેલા તમામ મોટા નગરો એક દિવસ સમુદ્રમાં સમાઈ જશે એવો ભય ઊભો થયો છે. વિકાસને નામે આપણે શહેરીકરણ પાછળ આંધળી દોટ મૂકી છે. વાહનો, ઉધોગો અને સુખ સગવડના સાધનોને લીધે હવામાં ધુમાડો અને કાર્બનની માત્રા દિવસે દિવસે વધતી જાય છે. ઉધોગો અને શહેરોના વિકાસ માટે ખેતરો અને જંગલોનો બેફામ ભોગ લેવાઈ રહ્યો છે. એનાથી પ્રાકૃતિક સંતુલન ખોરવાઈ ગયું છે. તેને લીધે અતિવૃષ્ટિ અને ભૂકંપ, સુનામી જેવી કુદરતી આફતોનું પ્રમાણ અને તીવ્રતામાં પ્રચંડ વધારો થયો છે.

**પ્રશ્નો:-** (I) પ્રકૃતિના પાંચ તત્ત્વો કયા છે?

(II) મનુષ્ય અને પ્રકૃતિ કેમ અભિન્ન છે?

(III) ગ્લોબલ વોર્મિંગનું પ્રમાણ કેમ વધી રહ્યું છે?

(IV) ‘ઝડપથી’નો વિરોધી લખો?

(V) કાર્બનની માત્રા શા માટે વધે છે?

### (Literature)

**પ્રશ્ન-3 નીચેના પ્રશ્નોના એક-એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે ચાર)**

(4×1=4)

(I) મીરાંબાઈના પદો શેનાં માટે જાણીતાં છે?

(A) તાલ અને લય માટે

(B) સંતત્ત્વની સંવેદનાની તીવ્રતા અને ભાષાની સાદગી માટે

(C) મારવાડી અને ગુજરાતી ભાષાના મિશ્રણ માટે

(D) નારીભાવના માટે

(II) ‘જીવન અંજલિ થાજો’ કાવ્યના કવિનું ઉપનામ જણાવો.

(A) દ્વૈપાયન

(B) ઉપાયન

(C) વૈશંપાયન

(D) કૃષ્ણાયન

(III) ‘જીવમાં જીવ આવ્યો’ કાવ્યનો સાહિત્યપ્રકાર જણાવો.

(A) સોનેટ

(B) ગઝલ

(C) આખ્યાન

(D) પદ્ય

(IV) ‘હાથ મેળવીએ’ કાવ્ય કવિના કયા પુસ્તકમાંથી લેવામાં આવ્યું છે?

(A) છંદોલય

(B) મહાલય

(C) હાથતાળી

(D) હાથવગી

(V) ‘દીવાનખાનામાં’ કાવ્યની નાયિકા કઈ જગ્યાએ વસ્તુઓ વ્યવસ્થિત કરી રહી છે?

(A) દીવાનખાનામાં વસ્તુઓ વ્યવસ્થિત કરી રહી છે

(B) રસોડામાં

(C) બાલ્કનીમાં

(D) બગીચામાં

(VI) કેવો માણસ કદી ફૂલાતો નથી?

(A) શિક્ષિત

(B) દીક્ષિત

(C) સંસ્કારી

(D) પૂર્ણતાવાળો

**પ્રશ્ન-4. નીચેના પ્રશ્નોના એક-એક વાક્યમાં જવાબ લખો. (ગમે તે ચાર)**

(4×1=4)

(I) ગવરી કોની દીકરી હતી?

(II) 'સૂરજ તો બધે જ સરખો' પાઠ લેખકના કયા પુસ્તકમાંથી લેવામાં આવ્યું છે?

(III) 'નથી' પાઠમાં કાન્તિ ઘેર આવતો ત્યારે બા શું કરતી?

(IV) જેઠીબાઈનું મૂળ વતન કયું હતું?

(V) 'ટિફિન' કૃતિમાં ગાય માટે કયો શબ્દ પ્રયોજાયો છે?

(VI) 'પ્રાણનો મિત્ર' પાઠના અનુવાદકનું નામ જણાવો.

**(Applied Grammar)**

**પ્રશ્ન-5 નીચેના રૂઢિપ્રયોગના સાચા અર્થ શોધીને લખો. (ગમે તે ચાર)**

(4×1=4)

(I) 'પગ ભારે થઈ જવા' - રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ લખો.

(A) પગમાં ભારે ચંપલ પહેરવા (B) સંકોચ થવો

(C) ખાડાવાળો રસ્તો

(D) પગમાં વજન હોવું

(II) 'લાગી આવવું' - આ અર્થનો રૂઢિપ્રયોગ લખો.

(A) જોરથી વાગવું

(B) જાગી જવું

(C) દુઃખ થવું

(D) સુખ થવું

(III) 'આંગળાં કરડવાં' - રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ લખો.

(A) બચકાં ભરવાં

(B) નખ મારવા

(C) સ્વાદિષ્ટ હોવું

(D) આંગળા ગણવા

(IV) 'સૂર્ય તપવો' - રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ લખો.

(A) ભય જતાં સ્થિરતા અનુભવવી

(B) પ્રગતિના શિખર પર હોવું

(C) રસ્તો કાઢવો

(D) ઠંડક લાગવી

(V) મરણ પામવું - આ અર્થનો રૂઢિપ્રયોગ લખો.

(A) બેહોશ થવું

(B) દીપક હોલવાઈ જવો.

(C) સોડ મારવી

(D) જાન જવી

**પ્રશ્ન-6 નીચે આપેલા શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ લખો. (ગમે તે ચાર)**

(4×1=4)

(I) કાયમ મુસાફરી કરનાર

(A) પોળપથિક

(B) ચિરપથિક

(C) શીઘ્રપથિક

(D) સાંજપથિક

(II) છોકરાં છેયાંવાળું

(A) બચરવાળ (B) છોકરમત

(C) ભરચક (D) ભરપૂર

(III) હૃદયના ધબકારા થવા તે

(A) કુંડળ (B) સ્પંદન

(C) વમળ (D) અડગ

(IV) સમયની મર્યાદા ન હોય તેવું

(A) સમયાંત (B) વસંત

(C) મહંત (D) અનંત

(V) જ્યાં આજુ બાજુ વૃક્ષો વાવેલાં હોય તેવી ગલી.

(A) પોળ (B) કુંજગલી

(C) રસ્તો (D) પંથ

**પ્રશ્ન-7. મ સૂચના મુજબ કરો. (ગમે તે ચાર)**

**(4×1=4)**

(I) 'પૂંજ'નો સમાનાર્થી શબ્દ લખો.

(A) પ્રકાશ (B) ઢગલો

(C) આલાપ (D) પુરુષ

(II) નીચેનામાંથી કયું જોડકું સમાનાર્થી શબ્દની રીતે યોગ્ય છે તે લખો.

(A) કીર્તિ - નામના (B) કીર્તિ - અપકીર્તિ

(C) કીર્તિ - અધોગતિ (D) પ્રગતિ - ઉધોગતિ

(III) 'જણ'નો સમાનાર્થી શબ્દ લખો.

(A) જીવ (B) ભીડ

(C) માણસ (D) ઘેરો

(IV) વિરોધી શબ્દ શોધો : યશ

(A) સંરક્ષણ (B) અપયશ

(C) સુયશ (D) સાક્ષર

(V) નીચેના વિરોધી જોડકાંમાંથી કયું જોડકું ઉચિત નથી?

(A) પુરોગામી × અનુગામી (B) ક્ષણિક × શાશ્વત

(C) ઈલા × ધરા (D) મિલન × વિરહ

**પ્રશ્ન-8 સૂચના પ્રમાણે જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર)**

**(4×1=4)**

(I) અનુગ ઓળખો: 'દુનિયામાં રહેવું હોય તો ધૂળનો પણ ખપ પડે.'

(A) તો (B) પડે

(C) માં (D) પણ

(II) અનુગ ઓળખો: હનુમાનજીએ પોતાની શક્તિથી સમુદ્ર પાર કર્યો.

(A) પોતાની

(B) થી

(C) પાર

(D) કર્યો

(III) નામયોગી ઓળખો: પગ પર ફૂલની માફક આંસુ પડતાં હતાં.

(A) ફૂલની

(B) માફક

(C) પડતાં

(D) પગની

(IV) કયું વાક્ય ભાષાકીય રીતે સાચું છે?

(A) મારા મિત્ર આવતા છે.

(B) મારો મિત્ર આવ્યો છે.

(C) મારું મિત્ર આવવાનો છે.

(D) મેં મિત્ર આવેલો.

(V) કયું વાક્ય ભાષાકીય રીતે સાચું છે?

(A) મહેનત કરો તો ફળ મળે.

(B) મહેનત કરી નહિતર ફળ મળે

(C) મને બધી ભાષા આવે છે.

(D) મને ભાષા બધી આવડે છે.

## PART B

(Literature)

(46)

પ્રશ્ન-9 નીચેનું કાવ્ય વાંચી, તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ )

[5×1=5]

વંટોળાતી પવન - ડમરી થૈ ઠરીઠામ અંતે,

ઝીણાં ફોરાં ઝરમર ઝર્યા, જીવમાં જીવ આવ્યો.

હાંફી હાંફી વ્યથિત સઘળાં નીડ ઝૂલ્યાં હવામાં,

આછા હેલે, પરણ પરણે ઊજળો રંગ કાઢ્યો.

તાતા તાપે ખદખદી રહ્યો રાફડો સાવ ધીરે-

ધીરે ચાલ્યો થડ પર ભીનાં ઝીણી લંગાર લૈને.

સોને-રૂપે જડિત તડકો ક્યાંક આછો ઢળ્યો, ને

ફૂટું ફૂટું ફરફર થતું રૂપ ખીલ્યું ધરાનું.

ટહોકી ઊઠ્યો તરત વગડો, સીમ સોણે ગઈ ત્યાં,

ગાણે-ગાણે હરખ ઊઘલ્યો, ધૂધવ્યાં પૂર આઘાં!

ક્યાંથી મ્હોર્યા સ્મરણ નમણાં, ભાંભર્યા દૂધ ક્યાંથી,

ક્યાંથી આવ્યાં - મનભર મળ્યાં લોક કાચી ઘડીમાં!

આઘે-ઓરે, અડખે-પડખે એનું એ સૌ છતાંયે,

ફોરાં જ્યાં બે ઝરમર ઝર્યા, જીવમાં જીવ આવ્યો!

પ્રશ્નો:- (I) વરસાદ વરસવાથી પર્ણો પર શી અસર થઈ?

(II) થડ પર શેની લંગાર હતી?

(III) તાતા તાપથી શું થયું હતું?

(IV) ફોરાં ઝરમર વરસ્યાં ત્યારે પવન-ડમરીનું શું થયું?

(V) 'જીવમાં જીવ આવ્યો' આવ્યો એટલે શું?

(VI) વરસાદ વરસવાથી પંખીઓના માળા પર શી અસર થઈ?

**પ્રશ્ન-10 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ લખો. (ગમે તે બે)**

(2×2=4)

(I) 'મોરલી' કાવ્યને આધારે ભગવાન શ્રી કૃષ્ણની વેશભૂષાનું વર્ણન કરો.

(II) 'દીવાનખાનામાં' કાવ્યના અંતે નાયિકા કેવો મનોભાવ અનુભવે છે?

(III) 'તે બેસે અહીં' કાવ્યમાં કવિ દાનનો મહિમા કયા ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવે છે?

(IV) બીજા દુહામાં 'પૂર્ણ ઘડા' દ્વારા કવિ શું કહેવા માગે છે?

**પ્રશ્ન.11 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તર જવાબ લખો. (ગમે તે એક)**

(1×3=3)

(I) 'જીવન અંજલિ થાજો' કૃતિના વિષયવસ્તુને ધ્યાનમાં રાખીને શીર્ષકની સાર્થકતા સ્પષ્ટ કરો.

(II) 'હાથ મેળવીએ' કાવ્યમાં ધન, સત્તા અને કીર્તિને ગૌણ કેમ માનવામાં આવ્યા છે?

(III) 'તે બેસે અહીં' ગઝલમાં કવિ કેવા વ્યક્તિને સભામાં સ્થાન આપવા યોગ્ય માને છે? સમજાવો.

**પ્રશ્ન.12 નીચેનો ગદ્યખંડ વાંચી, તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (ગમે તે છ)**

(6×1=6)

વ્રત લીધું ને બીજે દિવસે ભાઈને દારૂ પીવા જવાની ઇચ્છા થઈ; પણ વ્રત યાદ આવ્યું. દારૂ પીધા પછી કેફમાં જૂઠું બોલાઈ ગયું તો? તો તો સાચું બોલવાનું વ્રત લીધું છે એ તૂટે. જુગારની ઇચ્છા થઈ, મનને થયું કે એ બધામાં સાચું બોલીને આગળ આવવું મુશ્કેલ છે. પણ ચોરી કરવા ગયા વગર છૂટકો જ ન હતો. ચોરી વગર ખાવું શું? એણે ખૂબ વિચાર કરી જોયો. અંતે નક્કી કર્યું કે ચોરી કરવી, પણ એવી કરવી કે એમાંથી આખી જિંદગી ગુજારો થઈ શકે. એક વાર ચોરી કરી આવીને પછી ઘરમાં બેઠાંબેઠાં ખાવું, બહાર નીકળીએ તો જૂઠું બોલવું પડે ને? ચોરી પણ એવાને ઘરે કરવી જેની પાસે સૌથી વધુ ધન હોય છે. એવો તો કોણ હોય? લાવ, રાજાને ત્યાં જ ખાતર પાડું. એમ કરી એ નીકળ્યો.

રસ્તામાં સિપાઈ મળ્યા. પૂછ્યું : 'અલ્યા, ઊભો રહે, કોણ છે?'

પેલો કહે : 'ચોર છું' એને સાચું બોલવાનું વ્રત હતું ને?

સિપાઈઓએ પૂછ્યું : 'ક્યાં જાય છે?'

પેલો કહે : 'રાજમહેલમાં ચોરી કરવા.'

સિપાઈઓએ કહ્યું કે કોઈ ગાંડો લાગે છે. એમણે એને જવા દીધો. રાજદરબારની દોઢી આગળ પણ એ પ્રમાણે થયું. ચોર રાજમહેલ પાસે આવ્યો. એક બારી ખુલ્લી જોઈ ઉપર ચઢ્યો. બધી ચીજો જોવા લાગ્યો. આ તો મારે શા કામની છે? આને હું શું કરું? આને સંતાડવી ક્યાં? લઈ જાઉં જૂઠું બોલ્યા વગર છૂટકો જ નહિ. છેવટે એક દાબડી એના જોવામાં આવી. ઉઘાડીને જુએ તો અંદર બીજી દાબડી. એમાં જુએ તો સાત રત્નો. ચોરને થયું કે આટલાં બધાં મારે શું કરવાં છે? ચાર બસ છે. અંદરથી ચાર રત્નો લઈ એણે છેડે ખોસ્યાં. ત્રણ દાબડીમાં રહેવા દીધાં ને દાબડી હતી તેમ બંધ કરીને પાછી એને ઠેકાણે મૂકી. બારીએ થઈને ઊતરીને ઘરને રસ્તે પડ્યો. રસ્તામાં

એને એક માણસે રોક્યો. રાજા વેશપલટો કરીને નગરચર્યા જોવા નીકળેલો. એણે ચોરને ઊભો રાખ્યો ને પૂછ્યું :  
'અલ્યા કોણ છે?'

- પ્રશ્નો:-** (I) ચોરે દારૂ પીવાનું અને જુગાર રમવાનું કેમ છોડી દીધું?  
(II) ચોરે ક્યાં ચોરી કરવાનું વિચાર્યું?  
(III) ચોર ચોરી કરવા જતો હતો ત્યારે તેને કોણ મળ્યું?  
(IV) ચોરને શું કર્યા વગર છૂટકો જ નથી એવું લાગ્યું કેમ?  
(V) ચોર મહેલમાંથી શું ચોરી લાવ્યો?  
(VI) 'ખાતર પાડવું' એટલે શું?  
(VII) ચોર ચોરી કરીને પાછો જતો હતો ત્યારે તેને કોણ મળ્યું?

**પ્રશ્ન.13 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ લખો. (ગમે તે ત્રણ)**

(3×2=6)

- (I) રમઝુ મીરની શરણાઈના સૂરની શી વિશેષતા હતી?  
(II) 'આ રોટલાનું વૈતરું શું કામ?' લેખકના આ પશ્ચનો પ્રત્યુત્તર શો મળે છે?  
(III) દીપક કેવી રીતે ઘવાયો?  
(IV) તાજમહેલ વિશે લેખક શું કહે છે?  
(V) જેઠીબાઈના કારખાનાનો માલ કયા કયા દેશમાં જતો હતો?  
(VI) પારવતીબાનું ઘર કેવું હતું?

**પ્રશ્ન-14 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તર જવાબ લખો. (ગમે તે બે)**

(2×3=6)

- (I) રમઝુ મીરનું પાત્ર 'શરણાઈના સૂર' કૃતિમાં કેવી રીતે જીવંત બને છે? સમજાવો  
(II) 'સૂરજ તો બધે જ સરખો' પાઠ મુજબ પ્રવાસીઓના વર્તન પરથી માનવસ્વભાવ અંગે શું સમજાય છે?  
(III) 'ઝબક જ્યોત' એકાંકીમાં માતાના હૃદયમાં ઉદ્ભવતી વેદના કેવી રીતે દર્શાવવામાં આવી છે? સમજાવો.  
(IV) બલાઈને પ્રકૃતિ પ્રત્યે કેવો અનોખો લાગણીસભર લગાવ હતો? સમજાવો.

(Effective writing Skill)

**પ્રશ્ન-15. નીચે આપેલા વિષયના મુદ્દા પરથી કોઈપણ એક વિષય પર ૧૨૦ શબ્દોમાં અનુચ્છેદ લખો.**

(1×5=5)

- (I) મારી દૃષ્ટિએ ભવિષ્યનું ભારત:- મુદ્દા - પ્રસ્તાવના - ભારતની વિશેષતા - એનો ઇતિહાસ -  
સુવર્ણકાળ - ચડતી પડતી - યુગબદલાવ - હાલનું ભારત - ભવિષ્યનું ભારત- ઉપસંહાર.  
(II) એક સંગ્રહાલયની મુલાકાતે :- મુદ્દા - પ્રસ્તાવના- સંગ્રહાલયનું મહત્ત્વ - સંસ્કૃતિનું દર્શન -  
જાળવણીની રીતો - પ્રકાર - વસ્તુઓની વિશેષતા - મુલાકાતની અસર - ઉપસંહાર.

**પ્રશ્ન- 16. નીચે આપેલા મુદ્દા પરથી બોધ અને શીર્ષક સાથે વાર્તાલેખન લખો.**

(1×6=6)

- મુદ્દા-** એક શિલ્પી - સુંદર મૂર્તિઓ બનાવે - લોકોમાં પ્રખ્યાત - અભિમાન આવે - મૃત્યુ નજીક -  
યમરાજનો દૂત આવે - એક સરખી ૧૧ મૂર્તિ - દૂત મૂંઝાય - દૂતની યુક્તિ - શિલ્પી બોલે - પકડાય.

પ્રશ્ન-17. નીચે આપેલા વિષય પરથી પત્ર લેખન અથવા તો સચિત્ર જાહેરાત બનાવીને લખો. (1×5=5)

(I) તમારા વિસ્તારમાં રખડતાં કૂતરાંઓનો ખૂબ ત્રાસ છે. તો તે અંગે પગલાં લેવા માટે વિનંતી કરતો પત્ર વડોદરાના મ્યુનિસિપલ કમિશનરને લખો.

અથવા

(II) સ્વચ્છ ભારત, સ્વસ્થ ભારત - અભિયાનની સચિત્ર જાહેરાત લખો.

\*\*\*\*\*